

Strålsäkerhetsmyndigheten

SYNPUNKTER M A A SSM:s SLUTRAPPORT OM LÅNGSIKTIG KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Inledning

Undertecknad har haft förmånen att delta i Strålsäkerhetsmyndighetens (SSM) referensgrupp för i frågavarande översyn. I förteckningen över deltagande representanter från olika referensorgan anges att undertecknad representerar Oskarshamn kommun. I sammanhanget vill undertecknad klarlägga att jag i första hand företräder lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk, som sekreterare, och Kärnkraftkommunernas Samarbetsorgan (KSO), som samordnare.

Eftersom det funnits goda möjligheter till olika inspel under referensgruppens möten och en lyhördhet från myndigheten under samverkansprocessen finns ingen anledning att i detalj gå in i den remitterade slutrapporten. Samtidigt är det också så att vare sig den lokala säkerhetsnämnden, KSO eller Oskarshamns kommun besitter den detaljkunskap som regeringsuppdraget omfattar. De mer generella synpunkterna fokuserar därför mindre på forskningsområdet och läget vid de olika lärosätena och mer på kompetensförsörjningen inom det kärntekniska området och strålskyddsområdet.

Synpunkter

Inledningsvis framhålls att det aktuella regeringsuppdraget till SSM om långsiktig kompetensförsörjning välkomnas av kärnkraftskommunerna. Även Kärnavfallsrådet har tidigare pekat på behovet av denna översyn. Konstateras också att fyra tidigare utredningar i olika sammanhang har pekat på brister och ett kritiskt läge när det gäller den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Sammanfattningsvis ser Kärnkraftskommunerna positivt på SSM uppdrag och förslag till åtgärder i slutrapporten. För att samlat kunna möta de långsiktiga utmaningarna och möjligheterna så krävs en nationell kompetensförsörjningsstrategi och denna är i sin tur en förutsättning för finansieringen av olika kritiska forskningsmiljöer för att kunna upprätthålla kompetensförsörjningssystemet.

När det gäller den kärntekniska forskningen så konstateras att svårigheterna med bristande nationella forskningsresurser måste mötas med kraftfulla åtgärder från regeringens sida tillsammans med resurser från andra statliga forskningsfinansiärer och SSM samlade förstärkta forskningsanslag samt tillgänglig EU- finansiering. Detta i synnerhet som industrins anslag till kärnteknisk forskning minskar i omfattning.

Allt för att nationellt säkra föreslagna forskningsområden; kärnteknik, svåra haverier och kärnkemi, kärnämneskontroll och icke-spridning, strålningsbiologi, radiologi och dosimetri och kunna upprätthålla forskning och utbildning inom dessa områden.

Eftersom regeringen har beslutat om denna översyn och Energiöverenskommelsens skrivningar om forskning och resurser även till det kärntekniska området måste man förutsätta att uppdragsgivaren också är beredd att skjuta till de resurser som krävs för att realisera förslagen i slutrapporten. Samtidigt är det också så att det i dag finns brister när det gäller tillgången till forskningsresurser eftersom Energimyndigheten inte alls finansierar det kärntekniska området.

Kärnkraftskommunerna har under Energikommissionens arbete framfört vikten av långsiktig kompetensförsörjning inom det kärntekniska området. Attraktionsfrågorna för branschen är centrala och detta har framför allt Varbergs och Oskarshamns kommuner erfarit i samband med omställningen av verksamheten vid Ringhalsverket och Oskarshamnsverket inför avställningen av fyra reaktorer. För Östhammars och Oskarshamns kommuner gäller detta även i samband med kärnavfallet och slutförvarsfrågan.

Ur ett attraktionsperspektiv är även gymnasial teknikutbildning inom kärnteknikområdet viktigt för kommunerna och industrin även som ett försteg till högre utbildning. Konstateras att en stor andel av de anställda vid de olika kärntekniska anläggningarna har utbildning på gymnasial nivå. I ett attraktionsssammanhang är även den föreslagna informationskampanjen till allmänheten med samhällsinformation om arbeten och kompetenser inom strålsäkerhetsområdet värdefull.

För kärnkraftskommunerna är den kärntekniska industrin och anläggningsägarnas utmaningar med att attrahera personal till den kärntekniska branschen oroväckande. Driften av de resterande sex reaktorerna kommer enligt industrin att medföra ett långsiktigt kompetensbehov samtidigt som avvecklingen av fyra reaktorer kommer att kräva en ökad tillgång på kompetens inom avfallsområdet. För att möta denna kompetensbrist kommer det att krävas resurser från arbetsgivarna inom industrin.

Ur ett kompetensperspektiv är även verksamheten vid Svenskt Kärntekniskt Centrum (KTC), som numera huvudsakligen finansieras av industrin, en resurs. I det sammanhanget bör det finnas ett intresse hos SSM att överväga att åter bli en partner i SKC för att kunna påverka verksamheten mot relevanta kompetensområden.

Kärnkraftskommunerna har i sammanhanget med intresse följt frågan om SSM egen kompetensförsörjning i samband med utflyttningen till Katrineholm av vissa av myndighetens egna expertfunktioner. Enligt det senaste beskedet ska denna decentralisering inte drabba kärnteknik- och slutförvarsresurserna nämnvärt. Vikten av fortsatt central expertkompetens inom dessa områden kan inte nog understrykas, vilka även utgör viktiga stödresurser till den kommunala nivån. I slutrapportens avsnitt 7.4 har SSM lyft frågan om myndighetens egen kompetensförsörjning långsiktigt med minskande arbetsvolym inom strålsäker kärnkraft och ökad volym inom hanteringen av radioaktivt avfall. Även attraktionsfrågornas betydelse lyfts för att kunna behålla och rekrytera högutbildade inom dessa expertområden.

Avslutningsvis välkomnar Kärnkraftskommunerna förslaget att inrätta en nationell Samverkansplattform där SSM samlar de olika aktörerna ur referensgruppen som varit verksam under beredningen av i frågavarande regeringsuppdrag. I sammanhanget förordas att Kärnkraftskommunernas Samarbetsorgan (KSO), som företräder de fem kärntekniska kommunerna, får möjlighet att delta i samverkansplattformen.

OSKARSHAMN 2018-08-13

Ted Lindquist
Sekreterare lokala säkerhetsnämnden
Samordnare Kärnkraftskommunerna
Marknadschef Oskarshamns kommun